

EL LLENGUATGE

Conseqüentment

Trobem encara sovint l'adverbi *conseqüentment* usat amb el mateix valor que *conseqüentment* i, per tant, que *per conseqüent*, *en conseqüència* o *com a conseqüència*. Fins a quin punt podem considerar lícit aquest ús? Potser caldria mirar-s'hi una mica abans de condemnar-lo categòricament, però, si més no, es pot sostenir que és més aviat superflu, sobretot tenint en compte la profusió de formes o expressions concurrents, car a les que hem indicat caldria afegir les encara més usuals *doncs*, *per tant* i *així*.

Els adjectius *conseqüent* i *conseqüentment* es poden considerar com a meres variants formals d'un mateix mot —el segon més fidel a la forma llatina originària—, però que usem avui amb un valor diferent. Amb el procediment normal d'addició de la terminació *ment* hem pogut obtenir un adverbi de cada un d'ells: *conseqüentment* i *conseqüentment*. Però mentre que el primer és un adverbi conjuncional, és a dir, que utilitzem per a expressar el lligam lògic que hi ha entre dues oracions, el segon és, en principi, un mer adverbi de manera —com *ràpidament*, *correctament* o *feliçment*—, usat només per a modificar l'acció d'un verb —d'aquells en què escaigui. Segons el Diccionari Fabra, *conseqüentment* significa *per conseqüent* o *en conseqüència*, i *conseqüentment* vol dir *d'una manera conseqüent*, amb què el seu ús propi és modificant verbs com *obrar*, *actuar*, *comportar-se*, *procedir*, etc. I és bo d'observar que la Gran Enciclopèdia Catalana, que no deixa de recollir el primer d'aquests dos adverbis, atès el seu valor gramatical, prescindeix del segon, d'acord amb el criteri seguit de no entrar els adverbis en *mont*

Es innegable, però, que tenint en compte el seu significat, l'adverbi *conseqüentment* voreja el valor conjuncional, i el seu ús amb aquest valor no pot atribuir-se únicament a la confusió amb la forma gairebé idèntica *conseqüentment* sinó també a una tendència interna a la gramaticalització. Una construcció com *Havia votat aquell acord i, conseqüentment, el va defensar a l'assemblea*, que no gosariem rebutjar, podria mostrar aquest pas gairebé insensible cap al valor conjuncional. Però en una construcció com *Es va fer fosc i, conseqüentment, vam abandonar les recerques* —que també podríem resoldre amb *per conseqüent, per tant*, etc.— sembla realment improcedent i injustificat de recórrer precisament a *conseqüentment*.

Albert Jané